

Кравець Н. М. (Україна, Вінниця)

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗБИРАННЯ ЛЮМІНЕСЦЕНТНИХ ЛАМП

Критеріями відбору спеціалізованих підприємств, що займаються збиранням, зберіганням і перевезенням відпрацьованих люмінесцентних ламп є наявність ліцензії та дозволів у сфері поводження з відходами на території України. Додатковими умовами є наявність технологічних, виробничих та організаційних можливостей здійснювати даний вид господарчої діяльності. Підприємство повинно представити технологію і схему збирання відпрацьованих ламп із зазначенням кількості пунктів організованого їх збирання, як стаціонарних, та пересувних. Потужність виробництва відповідає об'ємам збирання. Наявність спеціальних контейнерів для збирання відпрацьованих ламп, і таких що дозволять безпечно розміщати пошкоджені лампи. Наявність договору про утилізацію відпрацьованих люмінесцентних ламп з головним підприємством з утилізації або перероблення небезпечних відходів. Магазины і торгівельні мережі продажу побутової техніки, що займаються збиранням, зберіганням і перевезенням відпрацьованих люмінесцентних ламп, повинні дотримуватися Закону України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» [1-4]. За Законом України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» № 3392-VI документами дозвільного характеру у сфері поводження з відходами відповідно до є: дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами; дозвіл на розміщення відходів; дозвіл на зберігання та видалення відходів; ліміти на утворення та розміщення відходів; спеціальний дозвіл на змішування чи захоронення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія; дозвіл на будівництво або реконструкцію об'єкта поводження з відходами; дозвіл на експлуатацію об'єкта поводження з небезпечними відходами; погодження місць розміщення підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної, небезпечної продукції. За Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» № 1775-III та Наказом «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами» № 433 спеціалізоване підприємство повинно мати ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з відходами. Згідно з Класифікатором відходів ДК 005–96 лампи люмінесцентні та відходи, що містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані, віднесені до категорії відходів, які сортують і збирають окремо. Більш того, відповідно до вимог СанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні правила щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я людини» відпрацьовані лампи можуть тимчасово зберігатися на території підприємства в залізному герметичному контейнері, який, в свою чергу, повинен знаходитися в спеціально відведеному місці, з твердим покриттям і обмеженим доступом. Законом України «Про відходи» встановлено обов'язок юридичної особи – власника відходів, виявляти і вести первинний облік відходів та операцій з ними. Таким чином, в обов'язковому порядку на підприємстві ведеться журнал обліку відпрацьованих ламп. Його форма може бути спрощеною – із зазначенням лише кількості відпрацьованих ламп, або детальною – з визначенням загального залишку ламп. Організації, підприємства і установи, які використовуються ртутні лампи для освітлення, повинні мати паспорт відходу I класу небезпеки та місця розміщення небезпечних відходів. Обираючи спосіб утилізації відпрацьованих люмінесцентних та енергозберігаючих ламп, який відповідав би чинному законодавству, підприємству, яке не має статусу суб'єкта у сфері поводження з небезпечними відходами, необхідно керуватися відповідними нормами Закону України «Про відходи».

Література

1. Petruk V.G. Household waste management. The European experience / V.G. Petruk, F. Stalder, V.A. Ishchenko, I.V. Vasytkivskyi, R.V. Petruk, P.M. Turchuk, S.M. Kvaternyuk, M.I. Shyrnin, V.V. Volovodiuk. – Vinnytsia: «Nilan-Ltd.», 2016. – 184 p.
2. Управління та поводження з відходами. Частина 2. Тверді побутові відходи. Навчальний посібник / В. Г. Петрук, І. В. Васильківський, С.М. Кватернюк, П.М. Турчик, В.А. Іщенко, Р.В. Петрук. – Вінниця: ВНТУ, 2015.– 100 с.
3. Інтегроване управління та поводження з твердими побутовими відходами на Вінниччині. Монографія / В.Г. Петрук, О.В. Мудрак, О.Г. Яворська, В.В. Черній, С. М. Кватернюк, П.М. Турчик, Р.В.Петрук/ Під ред. д.т.н., проф.Петрука В.Г. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2007. – 187 с.
4. Вирішення проблеми твердих побутових відходів для малих міст / Кватернюк С.М., Животун Я.І. // V-й Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія/Ecology–2015), 23–26 вересня, 2015. Збірник наукових праць. – Вінниця: ДІЛО, 2015. – С.56.